

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна заочна	Навчальний рік/семестр	2023-2024 I
----------------------	----------	----------------	--------------	------------------------	-------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Сучасна угорська мова з практикумом
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Освітня програма	013 початкова освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: початкова освіта 6 Лекції: 30 Практичні (семінарські) заняття: 42 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: початкова освіта 108
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Чопак Єва Василівна csopak.eva@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	-
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	<p>Мета: формувати в студентів комунікативну компетентність, усвідомлення ними системності угорської мови, розкриття особливостей її функціонування як державної та як засобу спілкування і пізнання; ознайомити студентів з угорською мовою як наукою, з'ясувати предмет, завдання, значення і систему термінів цієї науки, розкрити особливі риси угорської мови на фонетичному, лексичному, граматичному рівнях; допомогти студентові засвоїти систему мовних одиниць сучасної угорської літературної мови, навчити їх виявляти типи звукових змін у мовленнєвому потоці та з'ясовувати способи і засоби передавання звукового мовлення на письмі, з'ясувати взаємодію між окремими структурними мовними явищами, зрозуміти загально внутрішні і часткові закони мови.</p> <p>У сучасну угорську мову покликаний закріпити та вдосконалити вже набуті знання про мову у наших майбутніх учителів. Надає повну картину:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з фонології угорської мови; • лексика і семантика угорської мови; • про словниковий склад угорської мови; • про будову угорської мови;

- про синтаксис угорської мови;
- з текстологічної теорії угорської мови.

Завдання:

- Подальший розвиток наявних знань учнів про рідну мову шляхом усвідомлення граматичних знань та засвоєння теоретичних основ граматики угорської мови.
- Дати загальне уявлення про граматичну систему угорської мови, граматичні категорії та коло граматичних понять. Ознайомити студентів з граматичним аналізом, граматичними процесами та ефектами.
- Навчити студентів ознайомлюватися з граматиною, знанням спеціальної літератури, правильному вживанню угорської мови.

Компетентності:

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Програмні результати навчання

ПР-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

Основна тематика дисципліни:

Змістовий модуль 1

Вступ. Фонетика і фонологія. Орфоепія української мови. Графіка. Орфографія.

1. Фонетика. Предмет і завдання фонетики. Звукова характеристика угорської мови.
2. Фонологічна система сучасної угорської мови.
3. Чергування голосних та приголосних звуків.
4. Орфоепія.
5. Графіка та орфографія

Змістовий модуль 2

Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія.

Морфеміка і словотвір.

1. Предмет і завдання лексикології угорської мови. Слово як основна лексична одиниця мови
2. Синоніми. Антоніми. Омоніми. Пароніми.
3. Лексика угорської мови з погляду походження.
4. Лексика угорської мови з експресивно-стилістичного погляду та з погляду функціонування
5. Лексикографія.
6. Фразеологія угорської мови.

Змістовий модуль 3

Грамматика, морфологія (вступ). Частини мови: іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник, службові частини мови, вигук. Звуконаслідувальні слова.

1. Грамматика як наука. Морфеміка.
2. Словотвір як розділ мовознавства.
3. Морфологія. Іменник. Граматичні категорії іменника.
4. Прикметник як частина мови.
5. Числівник як частина мови.
6. Займенник як частина мови.
7. Дієслово як частина мови. Категорія виду дієслова. Категорія часу дієслова. Категорія способу дієслова
8. Дієприкметник. Дієслівні форми на -но, -то. Дієприслівник.
9. Прислівник.
10. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник. Частка. Вигук

Змістовий модуль 4

Синтаксис

1. Предмет синтаксису. Одиниці синтаксису угорської мови. Словосполучення як синтаксична одиниця.
2. Поняття про речення. Головні члени речення
3. Другорядні члени речення.
4. Односкладні речення.
5. Неповне речення. Загальна характеристика простого ускладненого речення. Однорідні члени речення
6. Відокремлені члени речення. Відокремлення узгоджених і неузгоджених означень. Відокремлення прикладок.
7. Відокремлені члени речення. Відокремлення додатків. Відокремлення обставин. Відокремлені уточнювальні члени речення.

	<ol style="list-style-type: none">8. Типи складного речення. Складносурядні речення.9. Багатокомпонентні складні речення. Різновиди складних речень, в яких комбінуються сполучниковий і безсполучниковий зв'язки.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Критерії та засоби оцінювання: Окремі змістові модулі завершуються закритими роботами, середнє значення яких є результатом семестру. Кожна робота оцінюється в 100 балів, а середнє значення робіт дає результат.
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Форма перевірки знань: <ul style="list-style-type: none">• модульні роботи• завдання, що виконуються на практичних заняттях• іспит
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none">1. A. Jászó Anna szerk.: A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Könyvkiadó, 1995.2. Csernicskó István – Hires Kornélia: Hangtan jegyzet. PoliPrint Kft. – KMF, Ungvár-Beregszász, 2008.3. Csernicskó István – Karmacsi Zoltán: Szófajtan és morfológia. Jegyzet. PoliPrint Kft. – KMF, Ungvár-Beregszász, 2008.4. Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998.5. Keszler Borbála szerk.: Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.6. Kótyuk István: Mondattani elemzések. Segédkönyv a magyar nyelvtan tanulmányozásához. PoliPrint Kft. – KMF, Ungvár-Beregszász, 2007.7. Rácz Endre szerk.: A mai magyar nyelv. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1968. <p><i>Додаткова література:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Bolla Kálmán: Magyar fonetikai atlasz. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.2. Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Budapest: Osiris Kiadó.3. Csernicskó István: Rövid fogalomtár a hangtan tanulmányozásához. Beregszász: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2005.4. Csernicskó István: Szemináriummi és gyakorlati témák, feladatok hangtanból. Beregszász: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2005.5. Durand, Jacques – Siptár Péter: Bevezetés a fonológiába. Budapest: Osiris, 1997.6. É. Kiss Katalin – Kiefer Ferenc – Siptár Péter 1998. Új magyar nyelvtan. Budapest: Osiris.7. Elekfi László 1992. A hangkapcsolódások fonetikai és fonológiai szabályai. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet.8. Gósy Mária 1989. Beszédészlelés. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet.9. Gósy Mária 1997. A beszédhangok. In: Pannon Enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom, 86–87. Budapest: Dunakanyar 2000 Kiadó.

10. Jakobson, R. – Halle, M. 1972. Fonológia és fonetika. In: R. Jakobson, Hang – Jel – Vers. Budapest: Gondolat.
11. Kiefer Ferenc szerk. 1994. Strukturális magyar nyelvtan 2. Fonológia. Budapest: Akadémiai Kiadó.
12. Kiefer Ferenc szerk.: A magyar nyelv kézikönyve. Budapest: Akadémiai Kiadó.
13. Kiefer Ferenc szerk.: Magyar nyelv. Budapest: Akadémiai Kiadó.
14. Kontra Miklós – Ringen, Catherine O. – Stemberger, Joseph P. 1989. Kontextushatások a magyar magánhangzóharmóniában. Nyelvtudományi Közlemények 90: 128–142.
15. Lazicius Gyula 1979. Fonetika. Budapest: Tankönyvkiadó (3. kiadás).
16. Papp István: Leíró magyar hangtan. Budapest.
17. Rácz Endre szerk.: A mai magyar nyelv. Budapest: Tankönyvkiadó.
18. Tompa József szerk.: A mai magyar nyelv rendszere I–II. Budapest: Akadémiai Kiadó.
19. Tompa József szerk.: A mai magyar nyelv rendszere I–II. Budapest: Akadémiai Kiadó.
20. Rácz Endre szerk.: A mai magyar nyelv. Budapest: Tankönyvkiadó.
21. Kiefer Ferenc szerk.: A magyar nyelv kézikönyve. Budapest: Akadémiai Kiadó.
22. Kiefer Ferenc szerk.: Magyar nyelv. Budapest: Akadémiai Kiadó.
23. Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Budapest: Osiris Kiadó.
Kiefer Ferenc szerk.: Strukturális magyar nyelvtan. Morfológia. Budapest: Akadémiai Kiadó